

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Oslo, 19.01.07

IKT-Norges innspill til stortingsmelding om innovasjon

IKT-Norge takker for å få lov til å komme med innspill til den planlagte stortingsmeldingen om innovasjon. Det er meget gledelig at Regjeringen vil fremme en innovasjonsmelding. For et par år siden ble det under stor festivitas og prakt erklært fra daværende Næringsminister Ansgar Gabrielsen og Statsminister Kjell Magne Bondevik at Norge skulle bli verdens mest innovative land. Vi hørte aldri noe mer, ingen virkemidler kom og ingen ting skjedde. Vi kan bare slå fast at vi dessverre ikke har blitt verdensmestere i innovasjon. Innovasjon handler ikke bare om teknologi, men like mye om implementering av nye ideer, forbedringer i forretningsprosesser og økt service.

IKT-Norge foreslår at det gjennomføres en "Innovation Jam", etter modell fra IBM. Dette fungerer som en stortilt idedugnad for å få fram gode ideer og forslag for å fremme Norges innovasjonsevne. Bedrifter, utdannings- og forskningsinstitusjoner og privatpersoner kan alle delta. Resultatene genereres meget raskt og vil foreligge ved hjelp av en avansert søkemotor i løpet noen dager. IBM kjørte en prosess på verdensbasis for hvordan de som bedrift kunne øke sin innovasjonsevne, og fikk inn 30.000 forslag i løpet av en uke. Uken etter forelå rapporten, takket være denne teknologien. Vi bidrar gjerne med en demonstrasjon av dette verktøyet for departementet.

Vi ønsker i denne omgang å begrense vårt innspill til å omhandle det vi mener er fire sentrale områder, men vi bidrar gjerne med ytterligere innspill i den videre prosessen.

1. IKT som virkemiddel for innovasjon og vekst

IKT spiller en nøkkelrolle for å skape innovasjon i alle næringer. EU-kommisjonen viser til at minst 40% av produktivitetsveksten i Europa blir drevet av IKT.

IKT-næringen er i henhold til SSB nest største landbaserte næring målt i omsetning. Omsetning var i 2004 på 168 MRD + 52 MRD kroner i innholdssektoren, i henhold til SSB. IKT-næringen har høyest verdiskaping av samtlige næringsgrener i Norge og det er også innen IKT at det er størst nyskaping av bedrifter. IKT-næringen er Norges mest FoU-intensive næring, og 50% av Skattefunnmidlene går til IKT-bedrifter. Vi er i kraft av vår størrelse viktig som næring, men er

også viktig fordi IKT bidrar til å gjøre andre næringer og offentlig sektor sterke og konkurransedyktige.

2. Kultur for innovasjon

I Norge er innovasjon i stor grad forbundet med ”oppfinnelser”. Dette fokuset mener vi kan være et problem, fordi det fjerner helhetsforståelsen av begrepet. Norge er slettes ikke dårlig når det gjelder å utvikle nyvinninger. Et ensidig fokus på oppfinnelser kan lett bidra til at andre viktige områder blir glemt.. Der norske virksomheter virkelig trenger innovasjon er innenfor produktutvikling, kommersialisering, internasjonalisering, markedsføring, salg, relasjonsbygging, samarbeid med finansmarkedene og partnerskap. Dette bør meldingen ta på alvor, vi har mange ”Reodor Felgener”, vi trenger flere ”Kjell Inge Røkker”.

Entreprenørskap som fagområde må ha et enda tydeligere og sterkere fokus i grunnopplæringa så vel som i høyere utdanning, og med spesielt fokus på fagområder som fremmer kunnskapsnasjonen Norge, deriblant teknologi. Samtidig må skolen bli flinkere på å utvikle og premiere kreative evner, i helhetlig mappe- og prosessvurdering. Kreativ skaperkraft må få positiv uttelling.

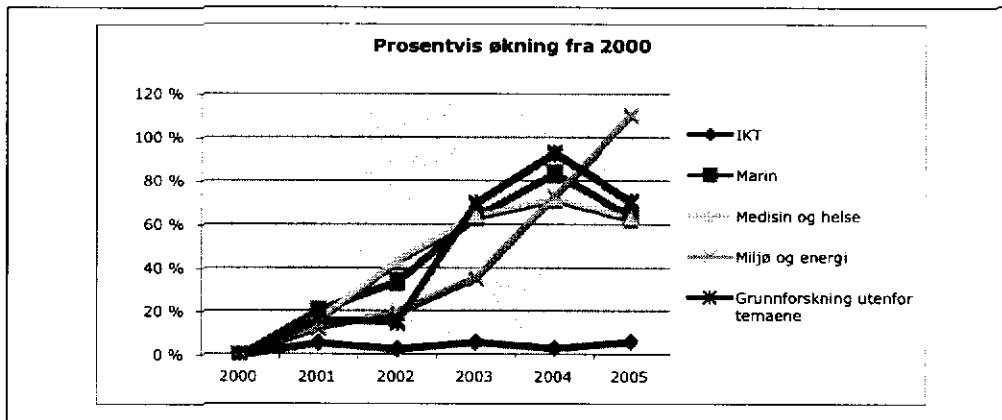
IKT-Norge mener at:

- Skolen må bli flinkere til å utvikle og å premiere kreative evner.
- Suksess må støttes. Det er viktig at suksess fremheves og støttes av myndighetene og av folket. Suksessrike og innovative ledere fortjener like stor anerkjennelse som våre idrettshelter.
- Norge trenger å utvikle mer hybrid kunnskap. Dvs at vi i større grad har utdannelse som kombinerer teknikk med forretningsforståelse og forretningsutvikling. Forretningsutvikling bør være fag på alle tekniske universiteter og høyskoler.

3. Forskning og utvikling

Når kapital og industri er på flukt fra Norge er samfunnet nødt til å investere i ny produksjon, kunnskap og forskning. Vi må bli mer opptatt av de arbeidsplassene vi ikke skaper enn de vi taper.

IKT-næringen er blant de mest forskningsintensive i landet, tross av at den primært består av små og mellomstore bedrifter. IKT-næringen henter blant annet ut 50 prosent av midlene fra Skattefunnordningen, og er tungt involvert i nasjonale og EU-støttede FoU-prosjekter. Dette viser at IKT-næringen er opptatt av innovasjon og nyskaping. Det er derfor viktig at IKT igjen løftes frem som et hovedsatsningsområde i Norges Forskningsråd og at IKT får den plass det fortjener når det gjelder tilgang på midler, slik også regjeringens Stortingsmelding om IKT slår fast. Norge står foran en overgang til kunnskapssamfunnet. Det vil stille helt nye krav til innovasjon. Og det vil stille store krav til omstilling og endringsvilje.

Figur 5.3 Prosentvis utvikling av Forskningsrådets tildelingar til dei fem prioriterte områda i forskingsmeldinga frå 1999.

Kjelde: NFR 2006

Det er de kunnskapsintensive bedriftene vi kommer til å leve av i fremtiden og da må også FoU-politikken innrettes deretter. Det er de største aktørene i næringslivet som mottar støtte fra NFR til FoU-innsats. Midlene må i større grad tilgjengeliggjøres også for SMBene, som står for mye egeninitiert FoU. Større andel offentlige FoU-midler må gå til næringslivet. Skattefunnordningen må videreføres og FoU-arbeid må kunne kostnadsføres.

Å utsette forskningsmålet om 3% BNP ytterligere kan bli katastrofalt, fordi etterslepet vil bli enormt. Forskningsmeldingen: "Vilje til forskning" foreslo å øke andelen av bruttonasjonalprodukt (BNP) som går til forskning og utvikling (FoU) fra 1,75% i 2003 til 3% i 2009. Mesteparten av økningen skal komme fra næringslivet som skal fordoble sin FoU-andel fra 1% til 2% av BNP. Dette betyr at årlige beløp til nærings-FoU må økes med 23,5 milliarder kr, fremskrevet til 2010. Tilsvarende må offentlig FoU økes med 5,8 milliarder kroner. Vi kommer ikke utenom økt satsing på IKT både i grunnforskning, anvendt forskning, industriell innovasjon, og i alle slags anvendelser i andre næringer og offentlige tjenester.

IKT-Norge mener at:

- Målet om å bruke 3% av BNP på forskning må forseres.
- Det må oppfordres til mer kunnskapsoverføring mellom næringsliv og forskningsmiljøer. Norge er alt for dårlig til å utnytte kommersielt mye av den fremragende forskningen som skjer på våre universiteter og høyskoler.
- Skattefunnordningen må videreføres og innstramningen må reverseres. Det bør stimuleres til økt FoU i bedriftene ved å fjerne krav om regnskapsmessig aktiveringsplikt for FoU.
- Økt bevilgning til næringsrettet forskning
- Økte bevilgninger til institutter og forskerrekruttering
- IKT må være et eget tema og ikke bare et teknologiområde i Forskningsrådets prioriteringer.
- SMB bedrifter må i langt større grad kunne ta del i forskningsprogrammer. Dette gjøres best ved at det stilles krav om at større FoU prosjekter også skal ha med SMB bedrifter. Å søke midler fra NFR eller EU kan virke som en uoverkommelig oppgave for en liten bedrift, men sammen med andre kan man bli sterk. IKT-Norge har utarbeidet en

suksessrik modell for hvordan man kan få med seg mindre bedrifter på store FoU-prosjekter.

- Det bør stimulere til økt FoU i bedriftene ved å fjerne krav om regnskapsmessig aktiveringsplikt for FoU.
- Skattefunnlistene må kobles med næringskoder (NACE-koder) slik at disse kan brukes aktivt til partneraktiviteter.

4. Det offentlige virkemiddelapparatet

Fagområdene i Innovasjon Norge er blitt for utydelige. Det må foretas en kritisk gjennomgang av hvilken avkastning innsatsen til Innovasjon Norge gir. IKT-Norge mener at strukturen i Innovasjon Norge i for liten grad er tilpasset strukturen i næringslivet. Innovasjon Norge må i større grad bruke ressursene der innovasjon skjer. Det må videre jobbes med programmer for kommersialisering og produktifisering av kunnskap og kompetanse.

Store aktører må i større grad hjelpe mindre aktører når det gjelder tilgang til nye markeder og FoU. Vi er i Norge alt for lite flinke til å benytte oss av dette. F. eks bør selskaper som Hydro/Statoil på samme måte som de støttet leverandørindustrien, nå kunne bygge opp kompetanse i verdensklasse når det gjelder det tredje effektiviseringspranget på norsk sokkel. Dvs overgangen fra offshore til onshore styring av plattformer. Her kan Norge på samme måte som vi gjorde det på engineering-siden, utvikle IKT-kompetanse og selskaper som kan bli verdensledende. Utfordringene er nøyaktig de samme i Mexicogulfen som på norsk sokkel. Videre bør også samme tankegang gjøre seg gjeldene når det gjelder store offentlige prosjekter. Alt-Inn, NAV og Skatteetatens løsninger er alle løsninger hvor Norge ligger fremst i verden. Disse løsningene bør eksporteres og dermed gi norske selskaper nye markedsmuligheter sammen med det offentlige.

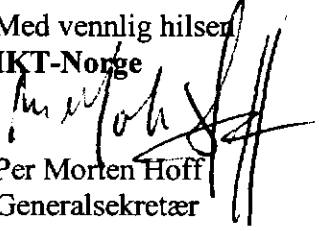
Clustertankegangen har vært sterk i Norge og er viktig i mange næringer, men vi vil advare mot at den skal bli dominerende. IKT har gitt oss helt nye måter å samhandle på. Geografisk nærhet er ingen betingelse for samhandling. F. eks ble Linux utviklet i samarbeid mellom Linus Thorvald i Finland, noen personer i Mexico, noen i India og noen i USA. Networking er den nye arbeidsformen.

IKT-Norge mener:

- Det offentliges kraft som innkjøper må sette innovasjon i sentrum. Det offentlige er i dag alt for opptatt av å sikre seg bl.a. med svært rigide krav til kontrakter og bankgarantier m. m som hindrer mindre og innovative selskaper til ta del i offentlige leveranser. Nettopp på denne bakgrunn har EU vedtatt i sitt innkjøpsdirektiv at det ikke skal være tillatt å benytte urimelige og ubalanserte kontrakter. Norge har dessverre gjort et unntak her.
- SMB-bedrifter må i økende grad stimuleres til å bli innovative aktører. IKT-Norge foreslår at nystartede bedrifter slipper arbeidsgiveravgift første virkeår.
- Konkurslovgivningen bør endres slik at det faktisk skal være lov å feile i en innovativ prosess. I dag straffes de innovative bedriftene meget hardt dersom de feiler. Dette skaper en kultur som ikke fremmer innovasjon
- Det bør årlig fremlegges en måling av innovasjonsevnen i privat og offentlig sektor. I årsmeldingen skal alle bedrifter fremlegge en kort innovasjonsrapport

- Det må tenkes globalt. Markedet i Norge er begrenset og det må i langt sterkere grad legges vekt på globale perspektiver og internasjonale ambisjoner når det gis støtte fra virkemiddelapparatet
- Selskaper med omsetning under 5 mill kr bør slippe revisjonsplikt
- Virkemiddelapparatet må bli mer utadvent å snakke et språk som også de utenfor academia skjønner
- Norge må opprette internasjonale forskningsbaserte lytteposter i IKT avantgardemarkeder.
- IPR blir viktigere og viktigere. Norge ligger svært dårlig an når det gjelder å sikre rettigheter. Dette vil være svært viktig for vår kommende innovasjonsevne
- Gode vilkår for medeierskap i egen bedrift er viktig for å sikre innovasjon. Gründerbedrifter har ofte ikke mulighet til å betale høy lønn til fremragende forskere og utviklere. Da spiller medeierskap en helt sentral rolle for å tiltrekke seg og beholde gode hoder.

Med vennlig hilsen
IKT-Norge

Per Morten Hoff
Generalsekretær